

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon šte. 50, upravnštva šte. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cencoglasov
1 stolp, pešil-vrsta
maloglasni po 150
in 2D, večji oglaš
nad 45 mm vršne
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a Pri večjem a
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljka in
dneva po prazniku

Vlada odklanja nujnost pomoči za Slovenijo.

POSLANEC SUŠNIK SLIKA GROZOTE ZADNJE POVODNI IN VIHARJEV V SLOVENIJI — SLOVENIJA JE OPUSTOŠENA. — NIMA VEČ CEST IN MOSTOV. — SLOVENSKI KMET NIMA POLJA. — TOVARNE V VODI — VSA OPOZICIJA PODPIRA PREDLOG JUGOSLOVANSKEGA KLUBA. — VLADNA VEČINA ODKLANJA. — SLOVENSKI RADICEVCI PROTI POMOCI ZA SLOVENIJO.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) V krasnem govoru je poslanec Anton Sušnik na današnji seji pletiral za to, da bi narodna skupščina sprejela zakonski predlog za pomoč po poslednji poplavi oškodovanim krajem v Sloveniji.

GOVOR POSLANCA SUŠNIKA.

V svojem govoru je poslanec Sušnik v podrobnosti opisal veliko katastrofo, ki je poslednje dni prizadela Slovenijo, in sicer ravno najlepše kraje naše domovine. Opisal je škodo, ki jo je ta katastrofa napravila na Jesenicah na Gorenjskem, v Kranju, na Bledu, v Bohinjski dolini, Vintgarju ter v Kamniški Bistrici, v Ljubljani, na Vrhniki, v litjskem okraju, v občini Šent Jernej, Sv. Križ, Kostanjevici, Raki, Cerkljah, v mežijski dolini, v savinjski dolini in zlasti v gornjegrajskem okraju.

Velika škoda vsled katastrofe.

V podrobnosti je naštel koliko mostov, jezov in drugih objektov je porušenih. V podrobnosti je opisal veliko škodo, ki jo trpijo posamezni posestniki v teh krajih. Dejal je, da je kljub navedbam le v velikih obrisih podal žalostno sliko katastrofe, ki je zadela Slovenijo.

Naše ceste in mostovi so razdrti in porušeni.

Škoda je ogromna in se še danes ne more preceniti. Gotovo je, da znaša okrog 200 milijonov. Vsa Slovenija je dejal poslanec, je najhujše prizadeta. Dosedaj je vladalo v Sloveniji v gospodarskem oziru zapostavljanje. Vsakdo, ki je prišel v Slovenijo, je sicer hvalil lepoto naših krajev. Toda če so poslanci Jugoslovanskega kluba zahtevali kredite za ceste in mostove, ki gredo po zakonu, smo vedno dobili odgovor: V Sloveniji imate vendar lepe bele ceste, kaj hočete še več. Poglejte samo ceste v Srbiji. Odslej tudi ta izgovor ne more držati več. Danes so tudi pri nas ceste razdrte, mostovi porušeni. Sedaj se tudi v Sloveniji ne bo mogoče več varno voziti.

Priskočite na pomoč!

Pomoč za poplavljenе kraje je nujno potrebna iz gospodarskih, socialnih in nacionalnih ozirih. Tudi ne pomaga noben izgovor, da ni denarja. Narodna skupščina mora najti sredstva za pomoč poplavljenecem. Če se to ne bo zgodilo takoj, potem Slovenija skoro ne bo več obdružena lepa dežela, ampak bo najbolj zapuščena pokrajina naše države.

Zato poslanec apelira na narodno skupščino in vlado, da sprejme predlog za pomoč poplavljenecem in da sprejme nujnost tega zakonskega predloga.

SUŠNIKOVIM IZVAJANJEM SE PRIDRUŽUJE OSTALA OPOZICIJA.

Poslanec Sušnik je žel za svoja izvajanja od celokupne opozicije živahno odobravanje. Njegovim izvajanjem so se pridružili še nekateri poslanci, ki so tudi nastopili za to, da se da poplavljenecem podpora in da se prizna zakonskemu predlogu nujnost.

VLADNA VEČINA ODKLONI NUJNOST.

Vladna večina pa je o predlogu razpravljala že pred skupščinsko sejo na posebni seji. Kljub temu, da sedi v tej vladi tudi slovenski minister Pucelj, je v imenu te vlade z ozirom na njen sklep finančni minister izjavil ob splošnem ogorčenju celokupne opozicije, da nujnosti tega predloga ne sprejme.

Ta nastop vlade in vladne večine, ki je glasovala proti nujnosti, med njimi vsi radičevci, so oboje celo nekateri člani vladne večine. Dejstvo, da je vladna večina odbila nujno pomoč Sloveniji in oškodovanim krajem, je treba posebej naglasiti, da si bo slovensko ljudstvo zapomnilo te ministre-radičevce in njihove poslane, kadar bodo agitirali v Sloveniji za svojo stranko. Danes so radičevci s Puceljem na čelu korporativno glasovali proti temu, da bi se oškodovanim slovenskim pokrajinam dala podpora. Na ta način je bilo onemogočeno sprejetje nujnosti tega zakonskega predloga.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Na današnji skupščinski seji je pred dnevnim redom prišel najprej v razpravo nujni predlog poslanca Suš-

nika in ostalih poslancev Slovenske ljudske stranke za nujno pomoč Sloveniji in tistim, ki jih je zadela opustošenje zadnje povodni in viharjev. Kakor poročamo na drugem mestu, je v imenu Jugosl. kluba zagovarjal predlog v krasnem in lepem govoru posl. Anton Sušnik. Kljub temu, da se je predlogu pridružila celokupna opozicija ter da so k predlogu govorili poslanci g. dr. Žanič, g. dr. Pivko, g. Saljih-Baljić, g. Dimitrij Vujić, je vlada odbila nujnost tega zakonskega predloga.

PROTEST POSLANCA KREMŽARJA.

Nato je posl. g. Kremžar protestiral proti kršitvi skupščinskega poslovnika. Kakor smo že včeraj poročali, je poslanec predložil nujen zakonski predlog o končnoveljavnosti ureditvi uradniških doklad. Skupščinski predsednik pa danes tega predloga ni dal na dnevni red. Radi tega je posl. Kremžar odločno protestiral proti temu, češ da je predsednik kršil čl. 32., 48. in 62. poslovnika. Zato zahteva od predsednika, da zadevo pojasni ter da pride predlog takoj na dnevni red.

OPRAVIČEVANJE PREDSEDNIKA.

Predsednik dr. Subotić se je opravičeval, češ da so izvajanja posl. Kremžarja po poslovniku pravilna, da pa je treba vzeti v poštev, da bi bilo pametno, da se o tem zakonskem predlogu obvesti sama vlada. Radi tega ga je on hotel preje predložiti vladi, da bi o njem razpravljala. Ker je vlada imela sejo, ni mogel tega storiti. Zato bo ta zakonski predlog prečital, kadar bo vlada o njem izrekla svoje mnenje.

Posl. Kremžar v svojem odgovoru izjavlja, da tukaj ne gre za to, ali je predsednikovo postopanje pametno ali ne, marveč za to, da se postopa po poslovniku in zahteva od predsednika, da to stori.

NAKNADNI KREDITI ZA ŽELEZNIŠKO MINISTRSTVO.

Nato je skupščina prešla na razpravo o naknadnih kreditih za železniško ministrstvo. Ta zadeva je bila v razpravi že na dveh sejah. Vlada nima druge snovi, ki bi jo dala na dnevni red. Radi tega se prijavlja čim več vladnih govornikov, da bi zadevo zavlekli.

SMODEJ KRITIZIRA VLADNO DELOVANJE.

Poslanec Franc Smodej je kot prvi govornik v dolgem govoru kritiziral delovanje vlade. Kot glavnega krivca za slabo gospodarsko politiko je označil železniškega ministra. Govoril je o nespametnem premeščanju uradnikov, ki je posledica strankarske politike, ki je na škodo državi in ljudstvu. Ako se hoče varčevati, se ne sme jemati tistim, ki komaj živijo, ampak tistim, ki se vozijo v posebnih vagonih in razsipajo denar, ne da bi gledali, odkod ga dobe. Potrebno je, da se ukinejo posamezne komisije v železniškem ministstvu. Za njih delo je treba poiskati strokovnjake brez ozira na strankarsko obeležje.

JUGOSLOVANSKI KLUB BO GLASOVAL PROTI.

V imenu Jugoslovanskega kluba izjavlja, da z ozirom na preganjanja železničarjev, z ozirom na dejstvo, da je vlada ponovno ukinitelj njihovo dejavnost, z ozirom na zapostavljanje železniških upokožencev in njihovih vdov, z ozirom na to, da se vlada ne briga za to, da bi se slabo stanje železniških uslužbencev in delavcev zboljšalo, ne more Jugoslovanski klub takšni vladi izraziti zaupanja in ne bo glasoval za naknadne kredite 100 milijonov, ker nima zaupanja, da se bo denar porabil za tisto, za kar je potreben, to je, da bi se v prvi vrsti zadostile upravičene zahteve železniških uslužbencev in delavcev.

Govoril je še posl. g. Mate Jagatić (HFSS). Kritiziral je slabo gospodarsko politiko. Posebno je obračunal z radičevci.

Nato se je seja zaključila. Prihodnja bo jutri. Na njej se bo nadaljevala ta razprava.

V nedeljo dne 7. t. m. cerkveni koncert na Viču v korist poplavljenecem viške občine!

Opozicija poziva vlado k delu.

NARODNA SKUPŠČINA TRATI ČAS Z MALENKOSTMI — PREDLOŽI NAJ SE ZAKON O NEPOSREDNIH DAVKIH. — NINČIČ MORA POROČATI O ZUNANJI POLITIKI.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Danes dopoldne so se pred začetkom skupščinske seje sestali voditelji ožjega opozicijskega bloka, dr. Korošec, Ljuba Davidović in Joca Jovanović. Na tem sestanku so razpravljali o splošnem položaju z ozirom na to, da vlada ni pripravila dovolj snovi za skupščinsko delo, marveč pri naša pred skupščino razne drobnarije, in tako zavlačuje delo po par dni.

Ravno tako so razpravljali o vprašanju, kakšni koraki naj bi se storili, da bi se delo vlade v zunanji in notranji politiki podvrglo pravi parlamentarni kontroli. Sklenilo se je, da opozicija stori korake pri skupščinskem predsedniku in da pozove vlado, naj čimpreje predloži zakon o reformi centralne uprave in o neposrednih davkih, da naj se skliče seja načelnikov vseh parlamentarnih skupin in se na tej seji razpravlja o vprašanju, o izvrševanju skupščinskega poslovnika.

Ravno tako so sklenili zahtevati od predsednika narodne skupščine, da ministri čimpreje odgovarjajo na vprašanja in interpelacije.

Opozicijski voditelji pri skupščinskem podpredsedniku.

Gg. dr. Korošec, Davidović in J. Jovanović so nato obiskali v predsedništvu narodne skupščine podpredsednika g. dr. Subotića. Na tem sestanku so govorili: 1. o tem, da naj bi ob priliki razprave o konvencijah z Romunijo, minister za zunanje zadeve g. dr. Ninčič dal o zunanji politiki ekspeze, da bi se na ta način pričela resna razprava o tej politiki, da bi tudi opozicijski poslanci mogli razložiti svoje stališče k temu vprašanju, 2. da se skupščinsko delo izvršuje po poslovniku. Nato so se razgovarjali o sodelovanju na proslavi Strossmayerjeve stoletnice v Zagrebu.

—o—

Zakon o centralni upravi v ministrskem svetu.

12 MINISTRSTEV. — DRŽAVNI PODTAJNIKI. — NOVO MINISTRSTVO ZA SOCIALNO POMOČ IN NARODNO ZDRAVJE.

Belgrad, 4. nov. (Izv.) Zvečer se je do 9 vršila seja ministrskega sveta, na kateri je vlada po izjavah ministrov zopet razpravljala o zakonu o centralni upravi. O tem zakonu so razpravljale že vse vlade, sprejela ga pa še ni nobena.

Zakon o centralni upravi.

Po informacijah, ki so jih dobili časnikarji po seji, je vlada sklenila, da v interesu čim večje redukcije uradništva in nepotrebnih uradov, predloži skupščini zakonski načrt o centralni upravi, ki se spremeni tako, da se število ministrstev zmanjša na enajst, skupno z ministrskim predsedstvom jih bo dvanajst.

Ukine se več ministrstev.

Po tem načrtu naj bi se ukinita: ministrstvo za konstituantno, ministrstvo za vere, ministrstvo za pošto, ministrstvo za šume in rude, ministrstvo za agrarno reformo in ministrstvo za socialno politiko. Njih delokrog bi se prenesli v druge resore, in sicer: posli ministra za vere bi spadali pod pravosodno ministrstvo, pošte pod promet, šume pod kmetijstvo, rude pod trgovino, ministrstvo za agrarno reformo bi se sploh ukinito, ravnotako tudi ministrstvo za konstituantno in za izenačenje zakonov, ministrstvo za socialno politiko bi se združilo z ministrstvom za narodno zdravje in bi se odslej imenovalo ministrstvo za socialno pomoč in narodno zdravje.

Preustroj delokroga raznih ministrstev.

Ministrstvo za zgradbe bi se odslej imenovalo ministrstvo za javna dela. V njegov delokrog bi spadalo še ravnateljstvo za vode, ki je bilo dosedaj pod kmetijskim ministrom, in graditve vseh novih železnic. Državna tiskarna bi se odzvela prosvetnemu ministru in bi se prenesla v delokrog finančnega ministva. »Službene novine« spadajo pod pravosodno ministrstvo. Sekvestre, vojaške odškod-

nine, vojne plene bi prevzelo finančno ministrstvo.

Likvidacija ukinjenih ministrstev.

Po sprejetju tega zakonskega načrta bi se takoj ukinito samo ministrstvo za konstituantno. Ostala ministrstva, in sicer: ministrstvo za vere, za pošto, za šume in rude in za socialno politiko bi se šele likvidirala. Njih likvidacija bi se imela izvršiti tekom enega leta po sprejetju zakona. Likvidacija ministrstva za agrarno reformo pa naj bi se izvedla v dveh letih po sprejetju tega zakona.

Državni podtajniki ostanejo.

Institucija državnih podtajnikov bi ostala kakor doslej. Postavlja jih kralj na predlog predsednika ministrskega sveta. Samostojnega delokroga ne morejo dobiti, ker nosijo odgovornost samo ministri.

V teku treh mesecev po sprejetju zakona se mora s posebno odredbo urediti število uradov in oddelkov pri posameznih resorih in urediti njih delokrog.

Prikriti nameni.

Ministri se nadejajo, da bo mogoče zakonski predlog že tekom tega meseca predložiti narodni skupščini. Kakor je videti, je namen tega zakonskega predloga, da bi se odpustilo čim večje število vladi neljubega uradništva.

ČEŠKO-AVSTRIJSKA TRGOVINSKA POGODBA.

Dunaj, 4. nov. (Izv.) Češkoslovaški poslanik je sporočil avstrijski vladi, da se bo mogla sestati češkoslovaška delegacija za sklenitev trgovinske pogodbe z Avstrijo na tozadnjem sestanku z avstrijsko delegacijo šele 8. januarja 1927, ker je do tedaj zaposlena pri pogajanjih za sklenitev trgovinske pogodbe z Mažarsko in Nemčijo.

Ogromni izdatki za belgrajsko gledališče.

Belgrad, 4. nov. (Izv.) Finančni odbor je danes razpravljal o gledališčih, posebno glede belgrajskega gledališča. Poslovanje uprave so si člani fin. odbora ogledali na licu mesta. Upravnik belgrajskega gledališča je dajal pojasnila. Poudarjal je, da bo letos v gledališču kljub velikim državnim podpori znašal deficit nad 400.000 Din. Takšno poslovanje gledališča so kritizirali vsi poslanci.

Posl. Sušnik je poudarjal, da država troši za gledališče več, kakor dovoljujejo finančne razmere. Priporočila, da bi mestne občine prispevale več za gledališča. Zahteva pojasnila, zakaj se pričakuje deficit. Zahteva, da se pretrirani osebni izdatki v Belgradu reducirajo, posebno za engagemente ruskih igralcev in igral. Kritiziral je zapostavljanje gledališča v Ljubljani, katero naj bi v bodoče dalo dohodke v višini polovice državne podpore, dočim dasta gledališči v Zagrebu in Belgradu samo tretjino.

Nato so govorili še člani vladne večine in opozicije. Splošno se je zahtevalo, da država zniža izdatke za gledališča in opusti državna

gledališča, ki naj postanejo avtonomna, podpira pa jih naj tudi država. V kratkem se bodo pozvali v Belgrad intendant vseh gledališč, da se ta vprašanja uredijo.

NA STROSSMAYERJEVO PROSLAVO NISO VABLJENI NITI SRBI NITI SLOVENC!

Belgrad, 4. nov. (Izv.) O vprašanju sodelovanja vlade in parlamenta na Strossmayerjevi proslavi v Zagrebu se je v belgrajskih političnih krogih razvila živahna razprava o tem, ali se je proslava organizirala na tak način, da bi tej proslavi mogel prisostvovati še kdo drugi razen ekstremnih hrvatskih nacionalistov. Splošno se komentira dejstvo, da niso na to proslavo povabljeni niti zastopniki Slovencev niti Srbov. Na ta način so dali celi stvari značaj, ki je spomin velikega Strossmayerja gotovo ni vreden. Zdi se, da je prišlo v vladi do sporazuma, da vlada oficijelno na tej proslavi ne bo sodelovala, kar bo imelo za posledico, da se tudi kralj ne bo udeležil proslave, kakor je bilo prvotno mišljeno. Končnoveljavnost bo o tej zadevi vlada razpravljala na jutrišnji seji. Vsekakor so zagrebški dogodki in nastopanje gotovih zagrebških krogov izzvali v tujakšnji javnosti precej mučen vtis.

Poraz republikancev v washingtonskem senatu.

SLABI IZGLEDI ZA IZVOLITEV COOLIDGEA PRI PRIHODNIH PREDSEDNIŠKIH VOLITVAH.

Newyork, 4. nov. (Izv.) Za spremembo prohibicijskega zakona je bila oddana večina glasov v sledečih državah: Newyork, Nevada, Illinois in Wisconsin. Državi Colorado in Missouri sta glasovali proti vsaki spremembi imenovanega zakona.

Washington, 4. nov. (Izv.) Demokrati so si na podlagi dosedanjih poročil priborili v spodnji zbornici 9 mandatov.

Newyork, 4. nov. (Izv.) Dosedanja republikanska večina se je v senatu zmanjšala za 8 glasov, v zbornici delegatov pa za 13 glasov.

Newyork, 4. nov. (Izv.) Republikanci bodo imeli v senatu v resnici samo 42 pristašev.

Newyork, 4. nov. (Izv.) V novem senatu imajo demokrati 47 zastopnikov (med temi en farmer), republikanci pa 48. V zbornici delegatov imajo republikanci 41 zastopnikov več kakor demokrati. Šest mandatov je še spornih.

Newyork, 4. nov. (Izv.) Radi relativnega poraza republikancev pri volitvah prevladuje v političnih krogih mnenje, da je položaj predsednika Coolidgea znatno oslabilen. Demokratiški guverner države Newyork Alan Smith je najresnejši kandidat za bodočega prezidenta Zedinjenih držav. Vendar pa se napovedujejo v Zedinjenih državah za slučaj Smithove kandidature burni časi, ker je Smith zaveden katolik in ker je Ku-Klux-Klan zagrozil, da bo mogel katoličan prestopiti prag

Bele hiše v Washingtonu le preko mrtvih trupel članov Ku-Klux-Klana.

Newyork, 4. nov. (Izv.) Izid volitev v senat in predstavniško zbornico je presenetil vsakogar, ki ne pozna razmer v Zedinjenih državah. V volivnem boju ni šlo za nobena zunanje politična gesla, ampak zgolj za notranje politična vprašanja. In ob tem dejstvu je samo ob sebi umevno, da so demokrati znatno narastli. Saj je s tem izpadlo republikancem močno orožje, s katerim so bili pred leti potlačili demokrate: zunanje politično geslo proti vmešavanju Zedinjenih držav v evropske politične razmere je zlomilo demokrate, ki so bili preveč angažirani svojo moč in veljavo v evropskih političnih sporih in konfliktih.

Newyork, 4. nov. (Izv.) Skupno z Newyorkom se je ves vzhod izrekel proti prohibiciji in za revizijo prohibicijskega zakona. V mnogih volivnih okrožjih je bilo odločilnega pomena stališče, ki so ga zastopali kandidati v alkoholnem vprašanju. V državi Newyork so si priborili nasprotniki prohibicijskega zakona zmago v razmerju 3:1.

Newyork, 4. nov. (Izv.) Najočividnejše se zrcali poraz republikancev v tem, da so propadli nekateri najodličnejši člani republikanske stranke kakor senator Wadsworth (Newyork), Robinson (Indiana) in Butler, za čigar kandidato se je zavzel sam Coolidge.

—O—

Fašistovska slavlja Mussoliniju.

Rim, 4. nov. (Izv.) V Livorno je neki mož streljal na četo mimoidočih fašistov. En fašist je bil smrtno ranjen, mnogo je bilo lahko ranjenih.

Bozen, 4. nov. (Izv.) Tukajšnji podprefekt je ustavil sledeče nemške liste: »Volksblatt« (katoliški tednik), »Volksbote« (glasilo kmetov), »Burgessler« (katoliški tednik v Meranu) in več drugih nemških listov manjše važnosti.

Rim, 4. nov. (Izv.) Na zahtevo min. predsednika je predsednik poslanske zbornice sklical poslansko zbornico na izredno zasedanje za 9. nov.

Rim, 4. nov. (Izv.) Ob priliki obletnice premirja se je vršila danes v cerkvi St. Maria degli Angeli maša zadušnica za padle vojsake. Navzoč je bil min. predsednik z vlado ter celokupni diplomatski zbor. Od tod je šel sprevid na grob neznanega vojaka, kjer so predstavniki vlade poklekili na grob.

Rim, 4. nov. (Izv.) V palači Chigi je izročilo danes zastopstvo bivših italijanskih bojnikov Mussoliniju umetniško izdelan gladium. Na trgu zbrana množica je zahtevala, da Mussolini govori. Mussolini se je prikazal na balkonu, pozdravil po rimsko in se zopet umaknil. Nato je množica zopet zahtevala, da duce govori. Min. predsednik se je zopet prikazal na balkonu ter spregovoril: Povedati

vam hočem tri stvari. Predvsem se zahvaljujem za pozdrav, iz katerega čutim ogenj in iskre zvestobe, ki preveva vse črnosrajčnike v Rimu. Drugo: da sedaj ni čas za govor; tretje: da boste jutri imeli dejstva, ki jih pričakujete. Po teh besedah se je Mussolini umaknil z balkona.

Bologna, 4. nov. Preiskava glede atentata se nadaljuje v največjem obsegu. Vse, karkoli bi moglo dogodek pojasniti, se beleži in zasleduje. Poslej je ugotovljeno, da je bil Anteo Zamboni pravi napadalec, ker so tri ugledne priče, ki so ga prve zgrabile, videle, ko je mel še kadečič se revolver v rokah. Razen tega sta Zambonijev oče in brat spoznala revolver, s katerim je streljal atentator, kot svoj. — Preiskovalni sodnik je prejel vse moške ovadbe in naznanila; med drugim sporoča nekdo, da je Zambonija kot prvi zabodel neki njegov sokrivce, da bi tako preprečil, da bi atentator izdal tiste, ki so ga najeli ali nagovorili za napad.

Genova, 4. nov. O priliki pogreba fašista Bertonijsa in karabinjerja Bernardinija, ki sta bila ubita pri zadnjih izgredih, so izvršili fašisti nova nasilja. Razdeljeni v skupine so udrili v stanovanje posl. Rossija, dalje v stanovanje bivšega poslanca Canepa in v hišo odvornika Uttinija; povsod so vso opravo razbili in nato zažgali.

morajo biti trije Slovaki. 5. Osnuje naj se poseben agrarni urad za Slovaško s sedežem v Bratislavi. 6. Ukinejo se konfiskacije cerkvenih posestev. 7. Reši se vprašanje slovaških uradnikov. 8. Vlada reši gospodarsko krizo na Slovaškem. Na omenjeni seji se je izvolil poseben odbor, ki naj vodi pogajanja z vlado. V odbor so izvoljeni Hlinka, dr. Budaj in dr. Tisaj. Kot strokovnjaka sta tej delegaciji dodeljena dr. Tuka in dr. Rabas. Kot kandidat za slovaškega ministra se imenuje dr. Rabas, za resornega ministra pri centralni vladi v Pragi pa dr. Budaj.

Praga, 4. nov. (Izv.) Semkaj je prispel Hlinka, da se pogaja s predsednikom vlade Švehlo glede vstopa v vlado.

Beležke

△ Ljubljanska čaršija ve poročati zagrebškemu »Jutrnjemu listu« o našem komentatorju, ki smo ga napisali k zadnji izjavi dr. Korošca, tole: »Općenito se smatra, da ovaj komentar potiče iz pera dr. Korošca. Ovakovo tumačenje pojma autonomije smatra se kao novi pokušaj dr. Korošca da se približi vladnim strankama i da udovolji željama radikala, a da na drugoj strani na vješt način pred narodom maskira kako svoj prvobitni autonomistički program nije pogazio i kako nije kapitulirao.« — Prvič konstatiramo, da je dr. Korošec ta komentar ravnotako malo napisal kot ga je napisal poročevalec »Jutrnjega lista«. Drugič priporočamo poročevalcu »J. l.«, naj malo blagovolji prelistati »Slovenca«, vsaj dve leti nazaj, in bo videl, da smo mi naš autonomistični program vedno tako razlagali, kakor ga razlagamo danes in da ga torej nihče ni pogazil niti kapituliral. Tretjič pa se čudi mo poročevalcu »J. l.«, da je začel posnemati tisto predpotopno starino, ki izhaja v Knafljevi ulici vsak dan popoldne, izvemši nedelje in praznike, in servirati jugu naše članke v »izvlečkih« tako, kakor je einer hochen Regierung pač najbolj angenehm. Bitte sehr!

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Janko Jovan:

„Afera“ ministra dr. Korošca.

Pred nekoliko dnevi je pričel anketni odbor pregledavati akte v zadevi znane »Koroščeve nabave ameriškega blaga«, ki se je že prevečkrat premlevala v javnosti, a se ni podal pravi dejanski stan. Iz »Jutrovi« notic o tej stvari bi mogel čitatelj dobiti vtis, da je Korošec naročil na račun vlade v prvi vrsti razno žensko luksuzno perilo, bodisi da so ga Amerikanci nalimali, ali pa da se je celo hotel sam in njegova okolica okoristiti. Ker se o delovanju anketnega odbora servirajo javnosti le posamezni odlomki brez potrebne medsebojne zveze, smatram za potrebno kratek historijat te afele odkriti slovenski javnosti, ne da operem dr. Korošca, temveč, da pokažem, kako se zakulisno kuje politični kapital z namigavanji in preobračanjem dejstev.

Preden se je dr. Korošec odločil za nakup »ameriškega« blaga, so bile razmere v naši državi in še posebno v Srbiji precej drugačne kot so danes. V Beogradu samem si videl gospode, in to tudi uradnike na najvišjih mestih navadno v vojaških uniformah, ki so jih prinesli iz vojske; v enakih oblekah so prihajali v mesto seljaki, ženski svet pa je pohajal v zakrpanih in ponošenih capah. Še huje je bilo na kmetih. Iz pirotskega okraja smo dobili poročilo, da se ženske radi pomanjkanja obleke sploh ne upajo zapustiti zanemarjenih in opustošenih koč. Če pomislimo to desolatno stanje, mora nevedeža tem bolj osupniti trditve, da je dr. Korošec naročil luksuzno perilo za narod, ki niti najpotrebnejših oblačil ni imel. Če bi dr. Korošec res delal tako, kakor je stvar podalo javnosti njemu sodražno časopisje, bi bil res vse obsodbe vreden. V resnici pa je bila stvar popolnoma drugačna!

V času, ko so vladale v Srbiji opisane žalostne razmere, je dobila vlada obvestilo, da je »Savezniško društvo za inostranu trgovino« poslalo iz Amerike v Solun velikanke tovore najrazličnejšega blaga, moških in ženskih oblačil, obutev itd. in ponudilo to trgovcem potom belgrajske trgovske zbornice. Zbornica je zainteresirala belgrajske trgovce in priredila v svojih prostorih razstavo vzorcev vsega v Solun pripeljanega blaga. Vršla so se radi nakupa pogajanja, a uspeh istih je bil negativen, ker tedaj obubožana trgovina ni razpolagala s potrebnimi denarnimi sredstvi, in pretiila je nevarnost, da bo toliko zaželeno blago poslano iz Soluna v Carigrad. Trgovska zbornica je na to nevarnost opozorila našo vlado in ji priporočila, da se zavzame sama za nakup in razdelitev blaga.

Za stvar se je tedaj zavzel z vso vneto pokojni predsednik vlade Stojan Protić in naprosil tedanjega ministra za prehrano in obnovo dežel dr. Korošca, da zadevo prouči in stavi vladi svoje predloge. Dr. Korošec je tedaj imenoval komisijo, ki je skupno z zastopniki trgovske zbornice in strokovnjaki pregledala vzorce in cene ter ugotovila, da tvori pretežni del blaga najnujnejše oblačilne in obutvene potrebščine, da so cene smatrati za zelo ugodne ter predlagala vladi enoglasno, da naj ponudbo Savezniškega društva sprejme. Ministrski svet je predlog komisije sprejel in poveril nakup in razdelitev dr. Korošču. Po naročilu dr. Korošca sem podpisal za ministrstvo dne 26. maja 1919 kupno pogodbo s Savezniškim društvom, katero je zastopal dr. Grgin. Iz tega razloga smatram, da se mi ne more očitati neopravičenost vmešavanja v to zadevo. Bivši minister dr. Krstelj je videl nekorrektnost v tem, da pogodbe ni podpisal šef obnove, temveč prehrane. Ta očitek odpade, če pripomnim, da šefa v oddelku za obnovo tedaj sploh še ni bilo ter je bil na to mesto imenovan šele par tednov po sklepu pogodbe Djoka Ranojević, na katerega je seveda takoj prešla skrb za prevzem in razdelitev blaga. Oddelke za obnovo je tekem meseca junija odposlal komisijo v Solun, da izvrši pregled in prevzem blaga na podlagi seznamov in vzorcev. Medtem ko je komisija izvrševala svoj posel v Solunu, je nastopila vladna kriza, demisijska vlada in izstop dr. Korošca iz nje. Jasnno je, da preneha od tega momenta dalje vsaka odgovornost dr. Korošca za izvršenje pogodbe.

Kupnina za ameriško blago je znašala okrog 7 milijonov francoskih frankov. Blago je bilo kupljeno na podlagi predloženih vzorcev in seznamov ter je bila komisija dolžna vsako blago, ki bi pogojem ne odgovarjalo, zavrniti in seveda odbiti vrednost od fakture. Pogodba je bila tako jasna, da je izključevala vsako nesporazumljenje ali napako tolmačenje. Vrsta blaga je bila, kakor že omenjeno, najrazličnejša, deloma namenjena za kmetstvo ljudstvo in delavstvo kakor tudi za meščanske sloje. Izbiral je bila taka, kakor odgovarja v pomanjkanju vsega nahajajoči se dežel. V veliki pretežni večini je bilo suknjo, platno, izgotovljene obleke in obutvala, odstotek ženskega luksuznega blaga je bil minimalen, vendar prav tako potreben, ker je bilo namenjeno meščanstvu, za katerega je marsikaj samo po sebi umevna nujna potrebščina, kar bi pomenilo za kmeta luksuz. Ta odstotek »luksuznega« blaga je bil po mojem trdnem prepričanju tako malenkosten, da bi se vse ostalo blago skoraj nič ne podražilo, če bi se vse to »luksuzno« blago

vrгло proč. Prav zato pa očitane, da je dr. Korošec naročil iz Amerike žensko luksuzno blago, presega vsako mejo dopustne kritike in je čisto navadno obrekovanje. V seznamu je bila vmešana tudi večja količina, menda 15 zabojev kart za igranje. To je bil edini res luksuzni predmet, a tega je dr. Korošec iz seznama črtal in ga zavrnil samo po sebi umevno tudi potem, ko je hotelo Savezniško društvo te karte brezplačno prepustiti.

Do prevzema blaga je bil ves postopek nabave korekten, in so se čuvali tudi vse formalnosti zakonskih predpisov, kar je mogoče razvideti iz aktov, v kolikor se isti kasneje niso izgubili. Prepričan sem, da bi se tudi ves prevzem in razdelitev blaga izvršila pravilno in v korist naroda, ako bi dr. Korošec ostal še dalje na čelu ministrstva za prehrano in obnovo dežel. Dr. Korošču je v ministrstvu nasledoval pokojni Bukšek, mož najboljšega srca, a premahak za obvladanje razmer, ki so nastopile v njegovem resortu. O kalamitetah, ki so zadele »amerikansko blago« za časa njegovega ministrovanja, sem zvedel največ od g. Bukškega samega. Prva nesreča je bila, da je v Solunu voda vdrla v skladišča, kjer je bilo blago ahranjeno in napravila na blagu mnogo škode. Delo komisije se ni samo zavleklo, temveč je nastal tudi nered v prevzemanju. Ko je komisija blago pregledala v carinskih skladiščih, bilo bi umestno prevzeti le toliko blaga, kolikor bi ga bilo sproti mogoče odpremiti, ne pa premešati istega iz enega skladišča v druga, saj potreba po tem blagu je bila povsod in bi ne bilo treba priti v zadrego z dispozicijami. Če je že morala priti nesreča v Solunu, obvarovane naj bi bile vsaj nove nezgode. Toda napravljena je bila druga usodna napaka, da je bilo disponirano vse blago v Beograd. Od časa, ko je bil odpremljen prvi transport, pa vse dotlej, ko so prispale zadnje pošiljke blaga v Beograd, so se vrstile vse mogoče kalamitete, ki so od dneva do dneva večale škodo. Od enega prvih transportov se je pokvarila na nedi postaji v južni Srbiji, menda v Nišu, lokomotiva in ves vlak blaga je bil na dotični postaji cele tedne izpostavljen silnemu deževju, ki je vse dragoceno blago popolnoma premožilo. Ko je vlak po več kot 40 dnevni vožnji prispel v Beograd, je bilo mučno gledati, v kakem stanju je bilo blago. A mesto, da bi oddali blago v sušilnice suknarne, so uradniki sklepali, da najemajo krojače, ki bi naj z likanjem mokro kakor iz vode potegneno suknjo sušili; a so naposled vse vprek spravili v skladišča. V oktobru l. 1919. so prihajali dan na dan novi transporti; naenkrat se je izkazalo, da nimajo nobenega prostora več, kamor bi blago vskladili in je moralo to ležati v kakršnemkoli stanju je že prišlo, v vagonih. Drugič se zopet zamudili pravočasno izposloviti oporistev od plačanja carine in carinarnica ni dopustila iztovoritve. Pogosto so konstatirali, da manjkajo vagonске plombe in je bil del pošiljave vkraden; zgodili so se celo slučajji, da je avizo o prispeljem vagonu došel, a ni bilo nikjer najti ne vagona, ne spremljevalca, ki bi imel paziti na blago. Da bo nesreča še večja, je tudi v obsavski skladišča vdrla voda. Velik del blaga, kolikor ga ni bilo pokvarjenega, so vskladili v »kraljevo pivaro« in namestili vojaško stražo. Naenkrat pa je vojno ministrstvo meseca marca 1920 odpoklicalo straže, češ, da jih potrebuje drugod. Medtem je stolec ministrstva prehrane in obnove menjal že tri gospodarje in v avgustu 1920 je minister Jojić enostavno vstavil izplačilo nepravilnih računov vsled »neuredne predaje i kvara robe«. Predaja robe je morala biti dejansko zelo neurejena, kajti poznejše komisije so dognale, da so bili eni in isti kosci po večkrat vnešeni v fakture. Ker pa bi morale predaje soglašati s prevzemi, ni težko uganiti, kje je iskati tej neurejenosti vzroka.

Tak je historijat ameriškega blaga. Da je ta razvoj izvršenja pogodbe z dne 26. maja 1919, katere original se je kasneje na nepojasnen način »izgubil«, resničen, bo pač moral končno dognati tudi anketni odbor, ki bo prav te dni pričel a preiskovanjem posameznih faz izvrševanja pogodbe. Vidi pa se iz tega historijata, na kaka stranpota lahko zaide najbolje in najvestnejše zamišljena in započeta akcija; akcija, ki bi morala prinesiti narodu veliko korist in državi velik ugled, a se je pod pritiskom delno višje sile (poplave), deloma pa vsled nespretnosti pri akciji zaposlenih oseb izjalovila in povzročila državi ogromno škodo.

Ministrstvo za prehrano in obnovo je medtem stalno dalje menjavalo svoje najvišje šefe, katerih vsakemu je ameriško blago povzročilo mnoge brige in stiski. Kako je rešilo ministrstvo finale te akcije, namreč razdelitev blaga in likvidacijo vsega posla, mi ni znano, upam pa, da bo slika o tem podal anketni odbor, ki bo moral javnosti podati končno tudi ugotovitve, da je bil tisti mož, ki ni na vsej ponesrečenosti in upropačenosti akcij prav nič zakrivil — dr. Korošec. Našteta pojasnila pa sem odkril javnosti brez njegove vednosti in namigovanja z namenom podpreti njegovo napadeno čast, o katere neoporečnost sem prepričan, kakor o tem niti njegovi nasprotniki niso nikdar notranje dvomili.

„Nepoboljšljivi lažniki.“

»Jutro« se razburja, ker smo njegovo slabo vest glede zadnjih volitev v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo primerno osvetlili. »Jutro« tudi ne da spati naš očitke, da je iz vrst SDS izšla v letu 1922 denunciacija Jadranske banke v Trstu pri fašistovskih oblahteh. Vprašamo nedolžno »Jutro«, zakaj ni na naše svojačasne članke o tej stvari — nikdo tožil? Zadeva denunciacije Jadranske banke

v Trstu se bo v ostalem do dna razčistila v procesu, ki teče med bivšim ravnateljem Jadranske banke g. C. Kamenarovičem in g. dr. G. Zerjavom. Ako »Jutro« še ni zadovoljno, naj se poglubi v akt tega procesa.

London, 4. nov. (Izv.) Poslanec Kenworthy, ki je iz liberalne stranke prestopil v delavsko stranko, se je odrekel svojem mandatu v parlamentu, ker hoče s tem povzročiti ponovne volitve v svojem volivnem okraju.

Kaj se godi doma

Protestni shod trgovskih nameštencev.

Včeraj, v četrtek, dne 4. t. m. so sklicale strekovne organizacije zasebnih in trgovskih organizacij protestni shod proti ukinitvi pravic članov trgovske bolniške blagajne, da morejo biti oskrbovani v drugem razredu bolnišnice.

Shod, ki se ga je udeležilo okrog 300 oseb, je ob 8. uri zvečer otvoril Urbančič, ki je pozdravil navzoče in zastopnike Trgovske zbornice, društva »Merkur«, Zveze industrijev in ostalih trgovskih in delavskih korporacij. Neki zborovalec je vprašal g. Urbančiča, v čigavem imenu sklicuje shod. Gosp. Urbančič mu je to pojasnil. Nato je predlagal za predsednika g. J. Poljšaka, predsednika Zveze bančnih uradnikov.

Prvi referent, g. Urbančič je poročal o krivici, ki se je pripetila članom Trgovske bolniške blagajne, ki jih nikakor ni postavljati v isto vrsto z delavci. Nad 90 let že deluje ta bolniška blagajna. Sedaj jo hočejo pridružiti Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu. (Ogorčeni medikci.) Ta bolniška blagajna pomenja ugodno riziko za Osrednji urad, ker je zadnje čase visoko aktivna. Umevno je, da žele gospodje v Zagrebu prevzeti to bolniško blagajno. Zahtevamo iste pravice, kot jih ima bolniška blagajna hrvatskega trgovskega društva »Merkur«, ki je popolnoma avtonomna. Govorice, da je trgovska bolniška blagajna pasivna, so neresnične. Od članstva je odvisno, ali bo ostalo pri trgovski bolniški blagajni ali pa se učlani pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev.

Zborovalci so soglasno sprejeli predlog za nadaljnji obstoj trgovske bolniške blagajne. G. Urbančič je nato prebral resolucije in pismo trgovskega gremija v Ljubljani, v katerem se gremij soglasno izjavlja za akcijo nameštencev. Za g. Urbančičem je govoril predsednik trgovskega društva »Merkur« *g. dr. Windischer. Izjavil je, da si ne damo vzeti naše bolniške blagajne. Predlagamo, da pošljejo zasebni nameštenci delegacijo k predsedniku Osrednjega urada v tej zadevi. Za delegacijo se stavi tudi sam na razpolago.*

Nato so bile soglasno sprejete vse predlagane resolucije. Enako tudi predlog dr. Windischerja, da se odpošlje delegacija v Zagreb. Resolucije se pošljejo vsem merodajnim činiteljem. Nato je g. Urbančič poročal o uporabi denarja za Borze dela in za brezposelne. Slovenija je plačala teh prispevkov za 5 in pol milijonov dinarjev in ta denar naj Slovenija prejme nazaj. Delegat Delavske zbornice g. Žužek misli, da morejo zborovalci na ta predlog reči samo »Dale, dasi je malo verjetnosti, da bi minister za socialno politiko v to privolil in da bi Slovenija dobila ta denar nazaj. K tej točki je govoril še dr. Windischer.

Stiska velenjskih rudarjev.

Veslopašna kriza ni prizanesla tudi rudarjem in njihovim družinam v Velenju. Ker je pa lastnik tega rudnika država, bi moral biti učinek krize milejši kakor je v privatnih podjetjih. V resnici je pa ravno nasprotno. Država ni ničesar storila, da bi omilila bedni položaj svojega delavstva, ampak mu ga je še poslabšala. Pred enim letom je ukinila generalna direkcija delavsko pogodbo iz leta 1923, ki je bila kolikor toliko ugodna. Obenem je znižala plačo od 30—50% ter tudi kvantum premoga, ki ga je dostikrat dajala rudarjem.

S tem korakom od strani države je bilo delavstvo pahnjeno v veliko stisko. Pa še ni bilo dovolj. Vpeljala je tudi praznovanje delavskih dni. Delavstvo napravi v najboljšem slučaju mesečno le od 17—18 šitov. Pri sedanjih razmerah ima kvalificirani delavec, z 8 otroci, rednih mesečnih dohodkov 765 Din 40 par. Od te vsote mu odtrgajo za bolniško blagajno 25 Din. Za starostno zavarovanje 85 Din, za davek, za prispevek za godbo 14 Din. Skupaj 74 Din. Po odbitku ostane rudarju še vsota od 691 Din 40 par. S tem denarjem naj nasiti, obleče in obuje 10 oseb!

O pričetku praznovanja se je reduciralo delavstvo za nedoločen čas. Opuščenih je bilo okoli 300 rudarjev, ki imajo hišice in par pednjev zemlje. Tudi ti takorekoč umirajo od lakote. Povrh pa še obstaja nevarnost, da bodo izgubili vse pravice, ki so si jih pridobili pri Bratovskih skladnicah.

Tem nemogočim razmeram treba narediti kraj. Država ima dovolj možnosti in sredstev, da poveča odjem premoga, saj je dovolj državnih podjetij že v Sloveniji. Dejstvo pa je, da so ravno ta podjetja in ustanove najslabši odjemalci. Naj navedemo le nekoliko števil.

Direkcija državnih železnic vzame letno 200 ton; vojaške oblasti v Ljubljani letno 4160 ton; javna bolnišnica v Mariboru mesečno 50 ton; javna bolnišnica v Slovenjgradcu mesečno 20 ton; javna bolnišnica v Celju mesečno 15 ton; javna hiralnica Vojnik mesečno 20 ton. Torej malenkost. Kje so pa ostale državne institucije?

Takemu stanju mora biti konec. Tudi javnost se mora zganiti in ne sme dopuščati, da bi ljudje takorekoč v masah polagoma izhiralali. Država mora konsum premoga povečati, delavstvu zopet priznati pogodbo iz leta 1923. in na vsak način odpraviti praznovanje delavnih dni. Tukaj gre za življenje stotin ljudi in v takem slučaju se morajo dobiti sredstva za odpravo te bede. Opozorjamo gospode poslance na te žalostne razmere velenjskih rudarjev.

Stanovanjska stiska v Mariboru

Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor in okolico je imelo dobro obiskano javno sejo v petek 29. oktobra. Uvodoma je predsednik g. Mohorko omenil, da je zaneslo časopisje politiko v stanovanjsko vprašanje. Društvo je in ostane nestransko in se je tudi pri intervencijah v Belgradu obrnilo na vse poslanske klube, ker rabi oporo vseh. Z g. narodnim poslancem dr. Gosarjem se je predsednik razgovarjal posebno temeljito, ker je o tem vprašanju posebno poučen in ker je njegov načrt stanovanjskega zakona že pred leti dobil najboljši priznanje s tem, da ga je uzakonila — češkoslovaška vlada. Nekateri časopisi so očitati tudi omenjenemu narodnemu poslancu, da je v svojem govoru v skupščini mestoma hvalil ministra za socialno politiko. To popolnoma odpravimo, ker, kar je dobrega, je vedno hvalno vredno, naj pride to od desne ali leve. In dobro je gotovo to, da je zakon vobče ostal in da je s tem vsaj večina najemnikov že zaščiten. Poslanec Žebot je takoj po skupščinski seji poslal društvu načrt novega zakona, kar je vsekakor prijazna pozornost.

K posameznim točkam novega zakona omejnja nadalje govornik, da gre organizaciji zasluga, da plačujejo štirisojna stanovanja osemkratno in ne desetkratno, kakor je bilo v vladnem načrtu. Ker se obrtniki izven Slovenije ne brigajo za stanovanjske prilike, je skušalo društvo doseči zaščito tega stanu vsaj za Slovenijo, in ni njegova krivda, če ni uspelo. Bančni uradniki se pritožujejo, da niso zaščiteni. Med člani društva so samo štirje bančni uradniki. Vendar pa so zaščiteni kot zasebni nameštenci, četudi niso izrecno navedeni, kar je bila tudi zahteva odbora.

Glede olajšanja stanovanjske bede v Mariboru je omeniti, da namerava občina zgraditi še več hiš, če bo tudi za naprej odobren tovrstni davek, ki ga g. finančni minister vzlic ponovnim urgencam ni še odobril. Za to zadevo bi se mogli poboriti naši narodni poslanci. Tudi predlog, da bi se po znižanju sedanjih občinskih dokladov 1. januarjem pobiral 5% davek na najemnino za gradbeni fond, je zelo priporočljiv, ker ne more občina brez potrebnih denarnih sredstev izpolniti svoje socialne naloge.

V Dubrovniku* so stale dolga leta vojašnice prazne. Po velikem trudu se je posrečilo pripraviti vlado do tega, da je prenesta tja svoje urade, s čemer je za Dubrovnik stanovanjska kri-

za odpravljena. Tudi v Mariboru bi morale kompetentne oblasti malo pogledati, so-li vojašnice popolnoma zasedene, in prenesti tja orožništvo, ki ima štiri stanovanja v Prešernovi ulici, in številne narednike in godbenike, ki so pred vojno vsi stanovali v vojašnicah. Govornik je poudarjal, da bi se dala stanovanjska beda znatno olajšati, če bi bilo v vladnih strankah več socialnega čuta in uvidnosti.

Naša sodišča preobremenjena.

Že večkrat so pisali časopisi o silni zaposlenosti sodišč v Sloveniji in velikem pomanjkanju pisarniških moči. Vsakdo bo priznal, da je v interesu splošne koristi, če sodišča poslujejo brzo in brezhibno, zato je na mestu, da o tem tu javno in obširneje izpregovorimo.

Obče znano je, da poslujejo sodišča v Sloveniji vzorno, vsaj do zadnjega časa, to je do redukcij je bilo tako. Pri vsakem sodišču, kamorkoli zanesejo človeka opravki, vzdihujejo ubogi pisarniški uradniki pod navalom dela in mnogo jih je, ki se jim to čita že kar na obrazih; zunaj pa se opaža, da rešitve sodne pisarne ne dohajajo več v oni strogi točnosti, kakor nekoč. Ako bo ta preobremenitev trajala še nadalje in če se temu ne odpmore v najkrajšem času, bo tudi na sodiščih v Sloveniji, kjer je bil doslej najboljši red, zavladal pravi kaos.

Sodišča v Sloveniji že ob pričetku redukcije niso imela polnega predvojnega staleža pisarniških in drugih pomožnih moči, že tedaj je teh primanjkovalo, a kljub temu so se izvršile znatne redukcije.

Med tem časom so se sodišča obremenjevala z različnimi na novo izišli zakoni, uredbami, poverjen jim je bilo vodstvo invalidskih stvari, drugi redni posli pa so narasli v nekaterih stvarih kar na 100 do 200% nad normalno stanje. Ako se merodajne oblasti ne ozirajo na to, da morajo vsi pisarniški uradniki delati vedno preko uradnih ur, nekateri celo 12 do 14 ur na dan — razume se, da brez vsake nagrade, — naj imajo pred očmi vsaj gospodarske interese državljanov ozir. prizadetih strank, ki vsled tega mnogokrat materialno občutno trpijo.

Če se vzame, da plačuje Slovenija na sodnih taksah mnogo več, nego se izda za plače sodnih nameštencev, je vendar krivično, da se štedi tam, kjer ima škodo široka masa naroda.

Pri vsem tem se pa ubija uslužbenstvu tudi dobra volja, ko vidi, kako do skrajnosti ga izrabljajo.

Apeliramo na naše poslance, naj že z ozikom na gospodarske koristi naroda in tudi z ozikom na sloves sodišč, ki so ga imeli v Sloveniji, storijo potrebno, da se temu odpmore, ako višje sodišče v Ljubljani ne more odpmoči.

Pomanjkanje mostov v Dravski dolini.

Od Maribora do Dravograda je le par mostov čez Dravo, dasi je Dravska dolina nad 30 km dolga ter se nahajajo na obeh bregovih reke vasi in trgi. Promet po cesti, kakor po železnici je zelo velik, zlasti sedaj ob času živahnije lesne trgovine. Večina gre preko mostov, toda veliko krajev je navezanih še na brodove. Med takimi kraji so veliki trgi kakor St. Lovrenc na Pohorju, kamor se dospe z glavne ceste preko Drave samo s pomočjo broda. Tudi med Rušami in Selnicco se vrši promet le z brodom, dasi se tu dnevno prevažajo avtomobili in težki tovorni vozovi. Če slučajno Drava močno naraste, kar se na leto redno nekolikokrat zgodi, potem je prevažanje z brodovi nemogoče in velike pohorske doline s celimi trgi so za nekaj dni odrezane od prometa.

V Dravski dolini bo potrebno zgraditi več mostov, da se odpravijo prometne težkoče te gospodarsko tako naglo se razvijajoče doline. Osební promet med Rušami in Selnicco, oziroma Falo bi se v slučaju narasle reke olajšal tudi na ta način, če bi se ob takih slučajih odprl most Falske elektrarne za prost prehod. Iz nerazumljivih razlogov pa elektrarna tudi v nujnih slučajih ne do-

voljuje prehoda, razen onim osebam, ki imajo posebno dovoljenje od ravnateljstva v Mariboru.

Kadar narašča Drava.

Iz Maribora nam pišejo:

Tako opasno visokega stanja kakor te dni, letos še ni bilo opaziti na Dravi. Drava se je dvignila nad 2 in pol metra nad normalo in se vzdržuje v tem stanju že od sobote zjutraj naprej. Manjka še komaj par centimetrov in vse usnjarske tovarne bi bile pod vodo.

Ob priliki močno narasle Drave treba omeniti, da sta pod rajno Avstrijo pri vsakem večjem porastu struge o tem obvestila Maribor Celovec in okrajno glavarstvo v Velikovecu. V Mariboru je že bilo znano par ur poprej, da pride voda in se lesni trgovci pospravili Pristan in usnjarske tovarne so se zavarovale proti poplavi.

Danes teh obvestil, ki so tako važna, javnost ne prejme več, dasi je na mariborskem glavarstvu poseben hidrotehnični oddelek, čegar naloga bi bila, da stopi tozadevno v stik s Celovcem in Velikovecem. Tudi falkemu podjetju je gotovo veliko na tem, da je pravočasno obveščeno o porastu vode, o plavajočem ledu itd. V teh slučajih ne gre za politične, ampak gospodarske interese, katere bi bilo mogoče ščititi, ako bi pokazal mariborski hidrotehnični oddelek malo dobre volje.

Koroško

Vandalizem. V bojih za Koroško leta 1919. je padel v Goričah pri Borovljah poročnik Pavel Širnik. Da se vsaj nekoliko oddolžijo njegovi žrtvi, so Slovenci v Stajnarjevo hišo v Goričah vzdali spominsko ploščo. Neki zlikovci so sedaj to ploščo oskrnili, hoteč iz nje izklesati napis. O dogodku poroča zadnji »Koroški Slovenec«. V noči od 16. na 17. oktobra t. l. je prišlo z avtom 8 do 9 oseb od nekok ter začelo izklesavati spominsko ploščo. Izklesali so jo na pol. Zavedni slovenski fantje, ki so to opazili, so javili zadevo takoj orožnikom v Kožentavri, ki so dotične junake pri delu zasačili in pri priči aretirali. Vandalstvo delo, nevedno velikega kulturnega nemškega naroda, so opravljali med pol 2. in pol 3. uro ponoči in bi bili ploščo gotovo sneli, da niso bili zasačeni. Sumi se, da so bili Celovčani in eden iz Gorič. Orožništvo ve za imena.

Se vedno samo »vindišarji«. Ob priliki 6 letnice plebiscita so odkrili na Koroškem ob Krki spominski kamen, v katerega je vklesan z zlatimi črkami napis: »Od 1. avgusta 1919. do 10. oktobra 1920. je tvorila Krka demarkacijsko črto med prostom in od Jugoslovanov zasedeno Koroško. Zvestoba do domovine je zmaga nad sirovo silo.« Pri odkritju je bilo navzočih več uradnih oseb in govoril je tudi deželni glavar Schumy, ki je opozarjal posebno na razliko v ravnanju z nacionalnimi manjšinami na Koroškem in drugod: »Ko mi smatramo koroškega vindišarja (!) za brata v naši domovini in z njim tudi tako ravnamo, se Nemci, kjer se nahajajo kot manjšina, na najokrutnejši način tirajo v suženjstvo in njihove kulturne zahteve s silo zatirajo. Koroška hoče dati prostovoljno kulturno avtonomijo vsem, ki si jo želijo in upa s tem činom moralno vplivati na druge države, da poplačajo enako z enakim nemškim sorojakom v inozemstvu.« Nemci na Koroškem torej Slovence še vedno sploh ne priznavajo in se menijo le o »vindišarjih«, to je nemškutarjih. Tem hočejo dati »prostovoljno kulturno avtonomijo« — če si jo bodo želeli. Seveda v naprej vedo, da si nemškutarji take avtonomije ne bodo želeli ali k večjemu le v dogovoru z Nemci, da bi se svetu natrosil pesek v oči in bi se tem lažje pritislili ob steno narodno zavedni Slovenci. Iz tega se jasno vidi, na kakšen način hočejo Nemci na Koroškem zviti vprašanje kulturne avtonomije za Slovence in kako daleč so še od iskrene volje do sporazuma s slovensko narodno manjšino. Nemcem v Jugoslaviji bi se godilo pač za 90% slabše, nego se jim godi sedaj, ako bi Jugoslovani »poplačevali enako z enakimi«. Dobro je le to, da končna rešitev manjšinskega vprašanja ne bo v rokah koroških Schumyjev in Hakenkreuzlerjev.

Novo gibanje zemlje v svetovnem prostoru.

Doslej so poznali astronomi trinajst gibanj, ki jih izvršuje naša zemlja. V zadnjem času pa se je posrečilo ugotoviti astronomu Courvasierju v Neudelsbergu pri Berlinu, novo, torej štirinajsto gibanje zemlje. To novo gibanje ima to posebnost, da je hitrost, s katero se giblje naša zemlja, izredno velika, namreč krog 750 km v sekundi, dočim znaša drugo najhitrejšo gibanje zemlje le 29.5 km v sekundi, to je obhodna hitrost zemlje okrog sonca, tretje najhitrejšo pa 19.5 km v sekundi, namreč gibanje sonca in planetov proti ozvezdju Lire. To ozvezdje ima opazovalec zvečer ravno nad glavo, to je na nebesni krogli v nadglavišju ali zenitu. Ker kroži zemlja krog sonca in so istočasno giblje z njim proti Vegi in Liri, je njen pravi tir vijoličen in hitrost blizu 50 km v sek. Novega gibanja pa ne izvršuje samo zemlja in sonce, torej ves solnčni sestav, nego tudi mnogo zvezd stalnic. Smer pa, v katero se gibljemo, je ona proti Kapelli in Vozniku. Ta zvezda se nahaja zvečer nizko nad severnim obzorjem, nekoliko na vzhodni strani v Rimski cesti. Naše sonce se torej giblje po prostoru proti Vegi, druge stalnice se gibljejo ravnokotno v prav gotovih tirih, a vse skupaj s solncem se pa gibljejo s to silno hitrostjo v ono smer, kjer je Vega.

Zanimivo je, kako se je posrečilo ugotoviti Courvasierju to novo gibanje.

Že več let so opazovali z zelo občutljivimi aparati, da težnost zemlje ni vedno stalna, ampak

da se izpreminja, sicer za prav malenkostno, a vendar gotovo vrednost. Drugače teža gotovega predmeta ni stalna, ampak niha in sicer v času 12 ur za gotovo, praktično neznaatno težo. Šlo je za tem, najti vzrok temu spreminjanju teže. Število ur kaže, da se izvrši ta sprememba v teku dneva dvakrat in blizu je bil sum, da je to nihanje teže v zvezi z obračanjem zemlje okrog njene osi.

Od česar pa zavisi privlačnost zemlje? Privlačnost zemlje in s tem tudi teža teles ali težnost zavisi od razdalje predmeta od središča zemlje. Središče zemlje je ona točka, v katero si mislimo zbrano vso maso zemlje. Ako bi vzeli liter vode, ki tehta na zemeljskem površju en kilogram, bi tehtal liter vode, oddaljen 12.700 km od središča zemlje, to je še enkrat toliko ko prej, ravno četrt kilograma, to je štirikrat manj. Ako izračunamo površje nove krogle, ki ima polmer dvakrat večji od polmera naše zemlje, vidimo, da je površje štirikrat večje, teža pa je postala štirikrat manjša. Torej, kolikorkrat se zveča površina krogle, za toliko se zmanjša privlačna moč. Ako se vrši opazovana vrednost spremembe težnosti radi tega, ker se predmet približuje in oddaljuje središču zemlje, tedaj mora znašati sprememba razdalje predmeta od središča 16 metrov.

Courvasierju se je posrečilo pokazati to izpreminjanje teže kar naravnost. Na meter dolgo prožno pero je obesil 200 g. Ta utež je nategnila to prožno pero za gotovo mero. Ako se sedaj izpremeni teža one uteži, recimo, da se približa nekoliko središču zemlje, se bo njena teža nekoliko zvečala, ker je pač bližje središču privlačnosti. Končni uspeh tega pa bo, da se bo prožno pero pod zvečano težo bolj nategnilo. Courvasier je opazil, da se

je premaknil utež za dve tisočinki milimetra, kar so da z mikroskopom še dobro opaziti. Po tem podatku je izračunal razliko 16 metrov. Enako število metrov je dobil tudi po številnih drugih metodah.

Kako je pa spravil v zvezo nihanje težnosti z novim gibanjem zemlje? Uporabil je pravilo, ki ga je postavil holandski fizik H. O. Lorentz. Ta stavek je precej nenavaden. Nekaj podobnega ima tudi znani Einstein. Lorentz pravi, da se vsako telo, ki se premika z gotovo hitrostjo, skrči, in sicer na oni strani, ki je v smeri gibanja, torej na sprednji in enako tudi na zadnji strani. Ako se giblje krogla, ki se ne obrača, tedaj ta krogla ni več prava krogla, ako se giblje, nego stlačena krogla ali elipsoid, ki se giblje s široko stranjo dalje.

Čim večja je hitrost, tem bolj se splošči, in ko bi imela hitrost svetlobe, bi se sploščila v nič. Po Einsteinu pa velja, na nobeno telo ne more imeti večje hitrosti od hitrosti svetlobe, ker pri tej hitrosti telo naravnost zgine po istem principu, kakor pravi Lorentzovo pravilo. Lorentz je postavil svoje pravilo na rezultatu tzv. Michelsonovega poskusa. Seveda je mogel postaviti to pravilo le kot hipotezo in sicer je znana pod imenom Lorentzova kontrakcijska hipoteza. Brez nadaljnjih besed o stvari, ker bi peljalo predaleč, je treba le omeniti, da izhajata Lorentz in Einstein vsak z drugega stališča.

Torej, ako smatramo po Courvasierju in Lorentzu to nihanje težnosti kot posledico velike, kozmične hitrosti zemlje s solncem in stalnicami, bi bil ta problem rešen. In v resnici drugega vzroka do sedaj ni bilo moči najti. Težko tudi ni razložiti, zakaj težnost niha dnevno dvakrat. Ker

se zemlja obrača krog svoje osi, pride gotov del njenega površja dvakrat na dan ali po 12 urah na prednjo in zadnjo stran zemlje, ako je prednja stran ona, katera kaže v smer gibanja. Ko pride del površja v ti dve posebni legi, se za eno mero, to je 16 metrov skrči, kar odgovarja hitrosti 750 kilometrov v sekundi. Kajti Lorentz je dal tudi račun, po katerem se lahko izračuna iz mere skrčenja odgovarjajoča hitrost.

To odkritje uspeha gibanja, novega samo za nas, je pač velik uspeh moderne astronomije. Skoraj čudno se pa človeku zdi, ko ve, s kako hitrostjo potuje okrog sonca, proti Vegi in še po praznem prostoru v vsaki sekundi toliko sto kilometrov, več ko tisočkrat hitreje od najmodernejših projektilov, da se s hitrostjo avtov, brzovlakov ali aeroplanov niti primerjati ne da, in kljub temu on niti malo tega ne čuti. Ko bi se pa le obračanje zemlje okrog njene osi naenkrat ustavilo, bi nastal svetovni potres, ki bi uničil, kar je zidanega; saj znaša na ravniku vrtilna hitrost 450 m v sekundi; kar bi pa ostalo, bi pa uničila svetovna poplava, ko bi buknilo morje preko zemlje. Saj se čuti neprijetno že nenadna zavora brzečega vlaka, ki ima komaj kakih 10 do 15 metrov v sekundi. — Ne smemo pa misliti, da je to zadnje gibanje, ki ga ima zemlja. Ne moremo postaviti, da Rimska cesta miruje, ampak da se tudi ona giblje, in sicer da se obrača ko svetovna telesa sploh, in drugič, da se giblje še v gotovo smer. Trudapolna raziskavanja zadnji hlet kažejo na primer, da se oddaljuje Rimska cesta od drugih spiralnih sistemov in sicer z več sto kilometrov; nekatere se oddaljujejo od nas celo za več ko tisoč kilometrov v sekundi.

Dnevne novice

★ **Važno!** Vsi, ki imajo srečke trboveljske loterije Društvenega doma, jih morajo najkasneje 6. novembra, to je jutri, v soboto plačati, sicer so neveljavne, v slučaju, da bo tista številka izžrebana.

★ **Razprodajalec trboveljskih srečk!** Ne razprodane srečke morate najkasneje 6. novembra oddati na pošti. Ravnotako morate do 6. novembra odposlati denar. Ako ne odpošljete nerazprodanih srečk vsaj do 6. novembra, morate pismeno javiti pred 7. novembrom na Loterijski odbor vse številke razprodanih srečk, sicer so vsi bloki, ki ste jih imeli v razprodaji, tudi tiste srečke, katere so prodane, neveljavni, ako ne navedete razprodanih števil.

★ **Iz zdravniške službe.** Imenovani sta za zdravnici pripravnici: dr. Gabrijela Železnik v splošni bolnici v Mariboru, dr. Slava Kristan-Lunaček v splošni bolnici v Ljubljani; dr. Ljudevit Černež je imenovan za zdravnika v splošni bolnici v Celju.

★ **Iz Uradnega lista.** Uradni list za ljubljansko in mariborsko oblast z dne 3. novembra objavlja »Zakon o dopolnitvah v zakonu o stanovanjih z dne 15. maja 1925«.

★ **Učiteljska napredovanja.** »Službene novice« z dne 1. novembra objavljajo dva ukaza o učiteljskih napredovanjih v Sloveniji.

★ **Učiteljska imenovanja.** Imenovani so: Fran Skulj, šolski upravitelj IV. deške osnovne šole v Ljubljani, za okrajnega šolskega nadzornika v Ljubljani-okolica; Korže Janko, strokovni učitelj meščanske šole v Sl. Bistrici, za stalnega strokovnega učitelja in začasnega upravitelja meščanske šole pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; Karel Hribernik, šolski upravitelj v Kalobju, za stalnega šolskega upravitelja v Vratih, okraj Dravograd; Josip Šerbec, šolski upravitelj v Slovenjgradcu, za šolskega upravitelja na Muti, okraj Dravograd; Marija Lebar, učiteljica v Trbovljah-Vodah, za stalno učiteljico deške osnovne šole v Hrastniku, okraj Laško; Ema Zamejc, učiteljica na deški osnovni šoli v Hrastniku, za stalno učiteljico na dekliški osnovni šoli v Hrastniku.

★ **Štrajk na »Geometerski šoli« v Belgradu.** Dijaki geometerskega odseka II. letnika na srednji tehniški šoli v Belgradu so v soboto 30. oktobra ob 10 dopoldne stopili v štrajk, ker je profesorjski zbor sklenil, da se za vsako slabo oceno iz kakršnegakoli predmeta odbije cela stipendija za dva meseca. (Stipendija znaša 700 Din na mesec.) Dijaki so predložili upravi šole kolektivno resolucijo, v kateri zahtevajo: 1. da se jim stipendija redno in brez vsakih odbitkov izplačuje, kakor je bilo to naznačeno v konkurzu; 2. da se njihova praksa izenači s prakso ostalih odsekov na srednji tehniški šoli in da se jim za časa terenskih vaj izplača poleg stipendije tudi nagrada 500 Din; 3. da se vsem onim dijakom, ki so za časa terenskih vaj v Valjevu oboleli in prišli kasneje na predavanje, tudi izplača stipendija v celokupnem znesku. Ker dijaki, 85 po številu, med katerimi je 15 Slovencev, niso v določenem roku od uprave šole dobili nobenega odgovora, so takoj solidarno stopili v štrajk. S predstavitvijo so se obrnili tudi na Glavno kontrolo in finančno ministrstvo, od koder pričakujejo pomoči in skorajšnje ugodne rešitve.

Ako ugameš

kako se natiska beseda »MIRIM« s tremi črkami, kupi pri trgovcu tablico fine Mirim-čokolade, ki je zunaj označena s številko, in pošli številko z rešitvijo ugame na naslov »MIRIM« tovarna Maribor. Ako boš imel srečo, dobiš božično darilo, ki bo obstajalo iz 5 kg poštnega zaboja najfinjših čokoladnih izdelkov. Zrebanje bo vsršlo v nedeljo pred božičem. Na vsakeh 500 rešitev je določen en poštni zavoj in 10 manjših dobitev.

Svatba v Vatikanu.

Dne 30. oktobra se je vršila v Vatikanu nenavadna slovesnost. Sv. oče Pij XI. je poročil svojo nečakinjo gdčno Marijo Lujizo Ratti z markizom Edvardom Persichetti-Ugoliniem. Slovesnost je potekla na svečan način. Poroka se je vršila v Matilidini dvorani dopoldne ob pol devetih. Nevesto je vodil oče, ženin pa mater. Nevesta je imela krasno belo obleko iz »crepe romaine«; vlečka je bila dolga tri in pol metra in sta jo nosili dve ženinovi mali nečakinji. Rokavi so segali do polovice rok, vrat je pokrival visok ovratnik, okrašen s hermelinom. Na glavi je imela nevesta prekrasen bel pajčolan s kito oranžnega cvetja; pajčolan je segal do tal.

Navzoči so bili med drugimi kardinal Gasparri, vatikanski diplomatski zbor, visoka rimska aristokracija in nekaj sorodnikov. Poročal je papež sam. Po končanem obredu je imel sv. oče nagovor na novoporočence, v katerem je rekel, da je pred nekaj dnevi zverel v mističnem duhovnem zakonu s cerkvi šest kitajskih škofov, ki bodo jutri apostoli in morda mučeniki; danes ga je božja dobrota poklicala, da blagoslovi zvezo večne zvestobe dveh zaročencev. Nato je sv. oče slavil svetost in lepoto zakonske zveze, ki ji hoče moderni svet izpodkopati temelje.

Nato se je v mali prestolni dvorani vršila južina za 14 najodličnejših povablencev; papež je sedel pri lastni, nekoliko višje stoječi mizici, kakor to predpisuje ceremonijel. V

★ **Nova okrajna cesta.** Župnija Sv. Peter niže Maribora je glede okrajnih cest najbolj zanamarna. Nemci, ki so imeli pred vojno vsa leta okrajni zastop v svojih rokah, nameroma niso hoteli št. Petru pomagati do boljše cestne zveze, ker je bila ta župnija zvesta slovenska trdnjava. Prejšnji župan g. Lorber se je trudil čela desetletja, da bi dosegel novo cestno zvezo preko št. Petra v Maribor, a nemškutarska večina okrajnega zastopa je izvršitev zgradbe vedno odlagala. Novi okrajni zastop je pod vodstvom dr. Jos. Leskoverja sklenil, da bo vsako leto dal v proračun večjo vsoto za šentpetersko cesto. Poslal je tudi načrte ministrstvu v odobritev. Sedanjí okrajni zastop je odredil za 2. november komisijonelni ogled na licu mesta. Trasa se bo nekoliko korigirala. Okrajni zastop namerava leta 1927 izvršiti prvi del ceste. Najtežje delo bo podaljšanje stare ceste od Lorberja pod cerkvijo sv. Petra tik ob Dravi do gostilne Muršec-Sande. Tu jo treba zgraditi ob Dravi močno obrambno zidovje. Ko se izvrši ta najvažnejši del ceste, bo potem okrajni zastop nadaljeval cesto ločeno za letom dalje proti Ložanem in Dupleku.

★ **Drava odnesla velik železen ponton.** Nad falskim jezom je bil pritrtjen na verigi velik železen ponton, ki se je rabil za prevažanje raznega čistilnega orodja. Ta ponton je močno narasla Drava odtrgala v noči na torek, ga pognala preko zatvornice in valovje ga je odneslo bogzna kam.

★ **Indijski pridigar v Zagrebu.** Poročali smo, da je prišel v Jugoslavijo indijski pridigar Sadhu John Nelson Christaanda. V torek je prispel iz Vojvodine v Zagreb, kjer je imel v protestantski cerkvi pridigo. Zvečer je ob 10 govoril v radijo in sicer v angleškem jeziku. Iz Jugoslavije se bo Christaanda podal preko Dunaja v Anglijo in dalje v Ameriko.

★ **Zopet samomori v Zagrebu.** V sredo se je na Pantovčaku ustrelil 26 letni stavec Anton Jurak. Kroglja je prodrila glavo nad desnim sencem. Pri življenju je ostal še šest ur. Vrok je nesreča, ki se mu je pripetila in ki je ni mogel preboleti. Pred leti mu je tiskarski stroj zagrabil desno roko in mu jo poškodoval tako, da so mu jo morali odrezati. To ga je zelo potrló. Udal se je pijači in končno izvršil samomor.

★ **Smrt pod tramvajem.** Včeraj smo poročali o samomoru neznanne mladenke v Zagrebu. Policija je šele včeraj mogla ugotoviti, da se piše Pavlina Hudina, rojena 1909 v Zagrebu, po poklicu je bila služkinja. V smrt je šla radi tega, ker se je sprla s svojo gospodinjo.

★ **Izpit železniških uradnikov.** Po naredbi prometnega ministrstva se bodo 15. novembra pričeli na ozemlju vseh železniških ravnateljstev izpiti za tiste uradnike, ki službujejo po postajah, pa dosedaj še niso položili izpita.

★ **Razpust občinskih odborov v Dalmaciji.** Splitski veliki župan je razpustil občinski svet v Novem in v Rabu.

★ **Angleški minister v Splitu.** V Splitu se mudi angleški minister za vere g. Gylle Robert.

★ **Literat Protič obolev.** V Sarajevu je težko obolev znani pisatelj in humorist Jovan Protič.

★ **Nov list v Hercegovini.** 15. novembra bo začel izhajati v Mostaru nov list pod imenom »Zora«, ki bo glasilo mladih literatov v Hercegovini. Pri listu bodo sodelovali profesor Mate Ujević, dalje Sučić, Parežanin in drugi.

★ **Palestinska opera pride v Sarajevo.** Sarajevski Židji so zaprosili odbor palestinske opere, ki bo v prihodnjih dneh prispela v Ev-

ropo, da bi prišla tudi v našo državo in da bi dala tudi v Sarajevu dve ali tri predstave.

★ **Dijaška kuhinja v Belgradu.** Obe šolski polikliniki v Belgradu otvorita te dni skupno dijaško kuhinjo, kjer bodo dobivali revni učenci in učenke osnovnih in srednjih šol, posebno pa ženskega učiteljskega, brezplačno hrano in mnoge druge ugodnosti. Za kuhinjo prispeva kraljica Marija, ki je podarila poliklinikama že preje 60.000 Din, 5000 Din mesečno. Ministrstvo za narodno zdravje je dalo za nameščenje dijaške kuhinje veliko leseno hišo, ki jo je dobilo na račun reparacij; razen tega je isto ministrstvo oskrbelo vso opremo za kuhinjo. Belgrajska občina bo dala vodo, razsvetljavo in mleko. Podporo bo dalo tudi prosvetno ministrstvo. Kuhinja se uredi kot dijaški klub in bo dijaštvu ves dan na razpolago pod pedagoškim nadzorstvom. Dijaštvo bo dobilo opoldne kosilo in popoldne južino. Prostora je za sto učencev odtodno učenek. Tu sta dve knjižnici, kjer se bo moglo dijaštvo učiti in izdelovati naloge. V posebnih sobah s posteljami si bodo mogle učenke odpočiti. Kuhinja ima tudi kopalnico. — Kuhinja je začela obratovati te dni, slovesno se odprla, ko se vrne v Belgrad kraljica.

★ **Gospodom duhovnikom in bogoslovcem nudi pri nakupu krasnih črnih zimskih sukenj poseben 10 odstotni popust** trdka Fran Lukić, Ljubljana, pred Škofijo 19.

Izšla je knjižica SVETI STANISLAV KOSTKA

Ljubljana

○ **Trpljenje goriških Slovencev** bo danes zvečer orisal v svojem predavanju g. prof. dr. Capuder. Predavanje se prične ob 8 zvečer v Ljudskem domu. Kot uvod h predavanju služijo tri godbene točke (Schertzing: Marcheta; C. Ujvari: Beneške noči; Grieg: Azezova smrt) in deklamacija: I. Gruden: Tržaškim bratom (deklamira akademik Pengov). Prijatelji goriških Slovencev, pokažimo, da bratje onstran meje niso pozabljeni!

○ **Promocija.** Dne 30. oktobra je promoviral na zagrebški univerzi za doktorja vsega zdravilstva g. Stane Skulj, sin g. Frana Skulja, nadzornika za ljubljansko okolico.

○ **Zaroka.** Gdčna Zvonka Plestenjakova iz Ljubljane in g. Cedimir Milutinović, adm. peručnik ekonom. struke, zaročena dne 3. t. m. v Ljubljani. 6714

○ **Zveza uradnic in trgovskih nastavljenk** »Krekove prosvete« ima svoje redno predavanje v ponedeljek ob pol 8 zvečer. Predavanje s skioptičnimi slikami in sicer »Quo vadis?«. K prav obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

○ **Zadnja nevihta** pretekli teden je podrila v Črni vasi 30 m dolgo šupo, v kateri je bilo do 50 vagonov sena, last g. Karla Počivavnika z Dolenjske ceste 35.

○ **Zopet pasji kontumaci.** Mestni magistrat razglša: Ker je bil v Ljubljani zopet ugotovljen sumljiv slučaj pasje stekline, odreja mestni magistrat za okoliš mestne občine pasji kontumaci. 1. V področju mesta Ljubljane morajo biti vsi psi neprenehoma na verigi, oziroma morajo biti zavarovani z nagobčniki, ki zabranjujejo grizenje. 2. Vsi psi morajo biti popisani v pasjem katastru pri mestnem magistratu in morajo biti zaznamovani s pasjimi znamkami. 3. Prepovedano je jemati pse seboj v javne prostore kakor tržišča, gostilne, kavarne itd. 4. Psa izpeljati iz kontumacijskega okoliša se sme le z dovoljenjem mestnega ma-

Izšlo je:

Dr. Mihael Opeka: Božji dnevi.

Šestintrideset govorov za življenje s Cerkvijo. — Knjiga obsega 20½ pol (328 strani) in stane 42 Din; po pošti 3-50 Din več. — Naroča se v PRODAJALNI K. T. D. H. NIČMANOVI.

gistrata. 5. Vsakdo mora svojega psa, ki je prišel v dotiko s steklim ali steklene sumljivim psom, ali če opazi na njem sumljive znake stekline, oddati takoj mestnemu konjaču ali ga pa tako zavarovati, da ni nevarnosti za okolico. Tudi mora slučaj takoj naznaniti mestnemu magistratu. 6. Psi, ki bodo zaloteni proti navedenim odredbam, bodo uničeni, lastniki pa kaznovani. Za prestopke proti odredbi pod točko 3. se smatra soodgovorne tudi lastnike navedenih prostorov.

○ **Križev pot deložirane družine.** Za šentpeterskim župniščem že četrti mesec stanuje pod plahto delavska družina Antona Vidmarja, obstoječa iz matere in štirih otrok; najmanjši je star pet mesecev, najstarejši pa pet let. V usodni noči od petka na soboto je vihar plaho to ogradjem vred vrgel čez zid šentpeterskega župnišča. Pri tem je vihar prevrnil vso bomo opravo, jedilna omara se je prevrnila na 4 letnega otroka, ki je ležal zavrt v odeji. Nesrečna družina je sredi grozne noči bežala pred viharjem in naličvom v sosedno Pollakovo hišo, kjer je gdčna Majcen dala prestrašenim otrokom in materi za toliko časa zavetje, dokler niso postavili iz naprošenih desk zaslonne barake, kjer čakajo zimskega mraza, če ne pride prej odkod kako usmiljenje. Družina je pristojna v Ljubljano. Na magistratu se je sicer reklo, da bodo do Vseh svetnikov vsi pod streho, toda do danes se to žal še ni uresničilo. Uboga žena je bila že štirikrat na magistratu, da bi se je usmili, toda do zdaj se stvar še ni uredila. Nujno prosimo g. komisarja, naj čimprej vse ukrene, kar je v njegovi moči, da se konča križev pot ubogih deložirancev. Sicer se zna zgoditi, da bo naredil konec vedno hujši mraz na najbolj tragičen način.

○ **Tatovi oblek.** Zima je pred durmi in vsakdo si rad preskrbi tople obleke, žal marsikdo tudi na nepošten način. Tako je neznan tat ukradel gospej Mariji Roth, soprogi strojevodje, stanujoči v koloniji »Bajtare« v Spodnji Šiški, lep. 600 Din vreden plašč, ki ga je gospa pustila v noči na terek na verandi. — Stavbnemu tehniku J. Vidicu v Kosezah je neznan vlomilec iz zaprtega stanovanja odnesel v noči na četrtek za 3500 Din obleke.

Maribor

□ **»Srenja«, drama v štirih dejanjih,** igral Janez Jalen, bo v soboto ob 8 zvečer prvič vprizorjena v Mariboru v dvorani Zadržne gospodarske banke, Aleksandrova cesta 6. — Srenja nam kaže borbo domačega gospodarstva in domače podjetnosti proti tujemu kapitalu. — Ljudski oder vprizori to igro sedaj, ko tuji kapital zopet začenja vedno bolj posegati v naše narodno gospodarstvo. Ne zamudite prilike, videti samo primer te naše borbe.

□ **Umetniška razstava v Mariboru.** K članku v »Slovenskem narodu« z dne 3. novembra, kjer navaja pisec razmerje med umetniško razstavo in plesnimi prireditvami z ozirom na visoko najemnino kazinske dvo-

Oblačila

za gospode in otroke kupite najugodnejše pri staroznani trdki

I. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12

konzistorijalni dvorani je bilo pogrnjeno za 80 ostalih svatov.

Pred odhodom je papež podaril nevesti dve filigranski srebrni skrinjici; v eni so bili trije dragoceni prstani, v drugi pa prekrasna ovrtnica iz najizbranejših orientalskih bisserov.

Kako je na Madjarskem.

Neki francoski list podaja to-le sliko o današnjih razmerah na Madjarskem:

Na Madjarskem vlada diktatura najhujše vrste, čeprav se govori o narodni zbornici kot o najbolj vzvišenem načelu političnega življenja, ki predstavlja resnično ljudsko voljo. Toda madjarski parlament ne predstavlja danes madjarskega naroda, niti vlada narodu. Narodu vlada oblast, ki zna vzdrževati družabni red, hujši od kateregakoli režima v Evropi.

Madjarska ima okoli 8 milijonov prebivalcev, od katerih je več kot polovica poljedelcev. In od teh en cel milijon, ne računajoč njihovih družin, nima niti pedi lastne zemlje. Dvestopetdeset tisoč ljudi ima do 6000 hektarjev plodne zemlje, petstotisoč ljudi pa ima komaj toliko, da se morejo kot dninarji preživljati, vsa ostala zemlja, t. j. 82.000.000 hektarjev, pa je v rokah 10.700 lastnikov, ki razpolagajo povprečno vsak z 4000 hektarji. Spričo take neenake razdelitve zemlje v deželi, ki nima večjih industrijskih centrov niti ve-

likega izvoza, so seveda široke mase ljudstva obsojene v revščino.

Mase poljedelcev so pa še v toliko težjem položaju, ker se je na nje zvalilo v glavnem celo breme davkov. Poljedelci brez zemlje žive kot berači, in nihče jim ne pomaga.

Dočim ima madjarsko plemstvo ogromna posestva in bogastva, na tisoče kmetijskih ljudi nima niti svoje strehe in žive po hlevih skupaj z živino. Dvesto do tristo tisoč ljudi nima stalnega poklica in zaslužka. Nikjer ni tolike bede kot v današnji Madjarski. Samo v Pešti je vsak dan povprečno 20 samomorov.

Na Madjarskem vlada pod krinko parlamentarizma čisto navaden vojaški in policijski absolutizem. Parlament je brez vsake moči. Volivni zakon daje vladi mogočnost, da na vse načine in z vsemi sredstvi, s strahovanjem, šikanami, podkupovanjem, pritiskom in denarjem ustvarja sebi večino. Vojska je glavna opora diktature, narod pa se z vsemi sredstvi militarizira. Sankcije trianonske pogodbe se ne izpolnjujejo: vsak Madjar mora odslužiti splošno vojaško dolžnost. Na ta način si je Madjarska ustvarila tudi že močan oficirski kader. Mladina po ljudskih šolah se uči vojaških vaj, srednje, strokovne visoke šole in vseučilišča imajo v svojem učnem načrtu vojaške predmete.

Reakcija, ki je nastala po poizkusu Bele Kuhne, ustvariti na Madjarskem sovjetsko republiko po vzoru ruske, je bila po svoji strašni surovosti azijska. Krvavi režim Bele Kuhne, kakor je bil strahovit, pa je bil vse-

eno boljši od režima belega terorja, pod katerim je bilo na stotine nedolžnih ljudi na zverinski način trpinčenih in pomorjenih, a na tisoče vrženih v ječo. Beli teroristi, ubijalci nedolžnih ljudi, še hodijo okoli svobodni in nekažnovani, in čeprav jih ves svet pozna. Beli teror zagradi tudi sedaj še marsikako žrtev, čeprav z manj surovosti. Beli teror je zamenjan z zakonitim terorjem. Ni več belih teroristov in njihovih organizacij, toda ves sistem je še vedno tak, da z železno pestjo davi madjarski narod.

Družinska pratika

1927

se še dobi

in jo ima v prodaji vsaka boljša trgovina po vsej Sloveniji. Kjer bi je ne dobili, jo pa zahtevajte naravnost od založništva »Družinske pratike« v Ljubljani. Cena izvodu 5 Din, po pošti 50 par več. Krasi jo nad 20 celostranskih slik, med temi 16 v bakrotisku! — Edina te vrste!

Oskrbite si jo pravočasno!

tvornice za dušik 225.000, Mundus 1.100.000, Slavex 130.000, Slavonija 46.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Deske — smreka, jelka, 28 mm, 4 m, monte, fco vag. nakl. post. 440 den., bukov testoni, monte, fco vag. meja 520 den., drva bukova, meterska, suha, zdrava, fco vag. meja 23 den., bukov hodi, večina la, od 25 cm prem, naprej, srednji premer je 40 cm, 3—4 m dolž., fco vag. naklad. postaja 230 bl. — Žito in poljski pridelki: Pšenica bačka, 75-76, 2%, fco nakladalna postaja 292.50 bl., pšenica 73-74, fco vagon nakl. postaja 287.50 bl., koruza umetno sušena za XI., XII., fco vagon nakladalna postaja 175 bl., koruza nova, času primerno suha, fco vag. nakl. post. 125 bl., koruza v storžu, nova, fco vag. nakl. post. 90 bl., oves novi, fco nakl. post. 157.50 bl., rž, 71-72, 2%, fco vag. nakl. post. 215 blago, ječmen krmilni, 62-63, fco vag. nakl. post. 160 bl.; ječmen krmilni, 63-64, fco vag. nakl. post. 165 bl.; ječmen letni, 65-66, fco vag. nakl. post. 185 bl.; otrobi drobni, fco vag. nakl. post. 125 bl.; fižol beli, 3—4 odst., fco vag. nakl. post. 175 bl., fižol rumeni, 3—4 odst., fco v. nakl. post. 175 bl., krompir, fco vag. slov. postaja 135 bl.; laneno seme fco Ljubljana 380 den.; laneno seme Podravina fco Ljubljana 370 den.; seno sladko, stisnjeno, fco vag. slov. postaja 100 bl.

Sport

SK Jadran. Lahkoatletski miting, ki se radi slabega vremena ni vršil pretečeno soboto 30. oktobra, se vrši to soboto dne 6. nov. ob 15. uri na igrišču Ilirije. Spored in jura mitinga je ista kot je že bila objavljena dne 29. oktobra. Tem potom se obveščata tudi SK Ilirija in ASK Primorje. — Tajnik.

SK Jadran. Sestanek nogometašev in lahkoatletov danes ob 20. uri pri Mraku. Važno radi tekmovalj za gosposvetski pokal in dolžnostnega mitinga. — Tajnik.

TEKME ZA GOSPOSVETSKI POKAL.

V nedeljo 7. t. m. ob 14. uri, igrišče SK Ilirije. Ljubljanski sportni klubi bodo odigrali odslej vsako leto v korist Jugoslovanske Matice velik nogometni turnir za prehodni Gosposvetski pokal, ustanovljen po SK Iliriji. Pokalna tekmovalja so organizirana tako, da more sodelovati na dan odločilnih tekem pri tej sportni manifestaciji čim več klubov. Tudi s sportnega stališča je grupacija odločilnih tekem tako nenavadna in pestr, da bo učinkovala izredno privlačno tudi na publiko ter ji nudila velik sportni užitek.

Ker so prijaviteli za letošnji turnir svojo udeležbo le štirje klubi, in sicer SK Ilirija, ZSK Hermes, SK Jadran in SK Slavija, je mogoče združiti vse tekme v obeh odločilnih kolih na eno popoldne. V semifinalu nastopita najprej po dva in dva kluba, zmagovalca obeh semifinalnih tekem pa merita svoje moči takoj nato v finalni tekmi. Vsaka tekma traja pri tem 45 minut, torej polovico normalnega igralnega časa, tako da absolutna finalist v cellem prav za prav le eno tekmo, četudi vsak proti dvema različnima nasprotnikoma.

JAPONSKI PLAVAČI.

Bodo na olimpiadi resni tekmeči Amerikanev; Weissmueller je sedaj na Japonskem in študira njih plavalni sport. V septembru se je vršila v Tokio velika plavalna tekma med Japonci in Havajci; ti so med prvimi plavalci sveta. Plavalnica Tamagava, 50 m, odgovarja v vsakem oziru najbolj modernim zahtevam. Dva dni so tekmovali, 7. in 8. septembra, obakrat so bili rezultati izborni. Japonski prvak Katzuo Takaiši je plaval 200 m prosto v 2:16.8, Wood 2:18.8, znani Sam Kahanamoku 2:20; svetovni rekord Weissmuellerja je 2:15.6, napravljen v plavalnici 25 yardov dolžine. Svetovni rekord 4x200 m prosto je napravila japonska prvenstvena vrsta Sata, Arai, Noda in Takaiši z 9:38.2. Na olimpiadi 1924 je porabila ameriška vrsta 9:53.4, japonska vrsta na Havai pa povodom prve tekme med Japonci in Havajci 9:44. Svetovni prvak v plavanju na hrbtu Warren Kealoha je plaval 100 m v 1:44, 400 m v 6:01; svetovni rekord Belgijca Blitza na 400 m je 5:59.2. Pripravno ime, Blitze je blisk. Vrsto 4x50 m prosto so dobili Havajci v sijajnem času 1:49.6, za 100 m prosto je porabil Takaiši 1:00. Pozneje je plaval Takaiši v Jokohami 400 m v 5:06.

PLAČANA OBRT.

Zanimiva razprava se bo vršila prihodnje dni v Pragi. Enajst profesionalnih igravcev prvega moštva DFC je vložilo tožbo proti odgovornemu uredniku lista »Deutsche Presse«. V listu je bil izšel članek o dveh tekmah, ki se jih je udeležilo onih 11 igravcev in v katerih je bil DFC temeljito poražen. V članku so bile besede: »Kdor obrti, za katero je plačan, ne vrši po najboljši vesti in volji, ta je goljuf.«

OSAMOSVOJITEV ŽENSKEGA SPORTA.

Ze lani smo pisali, da hočejo prirediti ženske lastno olimpiado. Potolažili so jih s tem, da so vzeli v program olimpiade tudi par ženskih točk. Pred par dnevi smo priobčili neko podobno izjavo nemške sportnice, da hočejo ženske korakati same in da se ne bodo dale več voditi od moških. Sedaj pa beremo, da se je osnoval na Dunaju pripravljalni damski odbor, ki ima za namen ustanovitev avstrijske ženske sportne zveze. Zlasti uspehi na zadnji ženski sportni prireditvi so privedli ženske na to misel. Hočejo urejati svoje zadeve same. Moški naj vodijo njih zadeve še do oficelne proglasitve samostojnosti, ki se bo izvršila po sklepu občnega zbora v prvih dneh prihodnjega leta. Vodstvo pripravljalnega odbora imata gospa Szabo (lahka atletika) in pa gospa Schindler (hazena). Če se bo osamosvojitve izvršila, pomeni to nov preokret v ženskem sportnem gibanju, ki prav gotovo ne bo ostal brez posledic tudi v sportnem življenju sosednih držav.

Polzvedovanja

Našli so se trije skupni ključ v dvorani Ljudskega doma. Dobe se pri hišniku v Ljud. domu.

Mag. št. 28.241/ref. IX.

7554

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje dobavo in polaganje obstenskih kaolinskih ploščic v novih in prenovljenih objektih mestne klavnice. Razpisani pripomočki se dobe v mestnem gradbenem uradu, Lingarjeva ul. 1/III.

Ponudbe je vložiti najpozneje do 15. novembra 1926 opoldne pri imenovanem uradu.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI.

Učenca poštenega in pridnega, z dobrimi šolsk. spričevali, sprejme takoj LEOPOLD GRABRIJAN - Metlika, trgovina z meš. blagom.

DOBER POMOČNIK

za krojaško obrt se sprejme pri Franc Peterneleu, krojaču v Trebelnem pri Mokronogu. 7578

DRVA

bukova, zdrava in suha, kupuje HUGO KRAJČ, Zagreb, Medjaška št. 5.

OGLAS.

Zakupnika

rabi Pirotski oficirski dom. Pogoji vrlo povoljni; posel rentabilen. — Ponudba naj se pošlje Oficirskemu domu, Pirot, Srbija. 7586

Sposoben FRIZER

ki dobro ondulira — z dolgoletn. spričevali, se išče za takoj. Ponudbe s fotografijo pod šifro: »I. B. V. 7613« na upravn. ništvo »Slovenca«.

Izurjena PLETILJA

se takoj sprejme. — Kje, pove uprava štev. 7612.

Vajenec se sprejme za pekovsko obrt. Naslov v upr. 7595

Poravnajte naročnino!

Koruzno moko

ZA KRMO oddaja, došler traja zaloga, po 200 Din za 100 kg FRAN POGACNIK - Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. — Kupi FIZOL in SEMENSKO DETELJO po najvišji dnevni cen. 7418

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah Černe, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

SADNO DREVJE

vseh vrst, I. slov. drevce DOLINŠEK, šent Pavel, Savinjska dolina.

Harmonij

velik, primeren za cerkev ali dvorano, prodam. — Janko KOS, Ljubljana, Tržaška c. Stan in dom.

L. MIKUS LJUBLJANA, MESTNI TRG 15 izdelovatelj dežnikov Na drobno! Na debelo! Zaloga sprehajalnih palic Stari dežniki se nanovo preoblečejo

Poslano. Opozarjamo vse naše cenj. Poslane. odjemalce, da ne prevzamemo nobene odgovornosti za zneske, plačane našemu bivšemu potniku g. Fr. Klemen. Tvornica kemičnih izdelkov »Jelen« d. z o. z. Maribor, Meljska cesta 68

Advokat dr. Albin Smole

naznanja, da je svojo odvetniško pisarno iz dosedanjih prostorov v Sodni ulici št. 9 preselil v Dalmatinovo ulico št. 5 pritličje na levo.

Teodor Drenig

artiljerijski polkovnik v pokoju

po dolgem in mučnem trpljenju dne 4. novembra t. l., ki je previden s tolažili svelte vere mirno zaspal v Gospodu. Pogreb predragega nepozabnega se vrši v soboto ob 3 pop. iz hiše žalosti, Aleksandrova cesta 16, na pokopališče pri Viču. Svete maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi Marijinega Oznanenja 8. nov. ob 9 dop., ter v cerkvi na Rožniku 9. nov. ob 9 dop. Ljubljana 4. novembra 1926.

Pauline Drenig, roj. Adamović, soproga, Teodor Drenig, art. kapt. I. kl. v pok. sin, Gerta Kržiwanek, hčerka, Karel Kržiwanek, čes. sl. art. kapt. zet, Margareta Drenig, sinaba, Karli, Erika in Gerti Kržiwanek, vnuki in vnukica.

Kako si vzdržava dama

svojo mladostno svežost?

Želja vsake dame je si ohraniti svojo mladostno svežost do starosti. To dosega Američanka in Francozinja s kulturo telesa in s prikladnim oblačenjem, posebno pa z obutvijo.

Ona je spoznala, da je dobro negovana noga temeljni pogoj za dobrobit.

Na ulici - v zimi - usnjati čevlji, doma, v uradu ali pri delu čevlji iz blaga - to je njena lozinka

Dame, nosite doma ali pri svojem poslu čevlje iz žameta ali lastinga. —

Čevlji iz tkanine zračil nogo, jo vzdržuje suho in toplo, je gibek in udoben, preprečuje utrujenost, olajšuje delo.

Priporočamo naš model:

4445 iz la žameta Din 99'—

4345 iz la lastinga Din 99'—

Rata

Gostilna

dobrodošča, s tremi sobami za goste, veliko verando, kegljišče, vrt za goste, veliko stanovanje ter LEPO POSESTVO - približno 10 oralov (travniki in njive), z velikimi hlevi, se takoj odda ugodno v najem zaradi starosti posestnice. — Ponudbe ozir. informacije: Pobrežje, Zrkovska c. 45.

Kupi se:

dobro ohranjeni PARNI KOTEL od cirka 7 do 9 atmosfer, z vsemi pripadajočimi deli, cirka 350 tek. m POLJSKE ZELEZNICE prof. 68 do 75, z vozčki (3 Plateau in 3 Muldenkipper) ter cirka 40 m grelnih CEVI (Rippenrohre). — Blagohotne ponudbe pod šifro: »A. 11.244« št. 7548 upravi.

L. MIKUS

LJUBLJANA, MESTNI TRG 15 izdelovatelj dežnikov Na drobno! Na debelo! Zaloga sprehajalnih palic Stari dežniki se nanovo preoblečejo

Cenjenim čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

Pri „AMERIKANCU“ Ljubljana, Stari trg 10 Kupite najceneje klobuke, žepice, perilo itd. Modno blago.	„Jugometalija“ r. z. o. z. industrija pločevinastih izdelkov Ljubljana Kolodvorska ulica 18	ILUSTRIRANI SLOVENEČ LETNIK 1925 SE ŠE DOBI	Rudolf Radovan tapetnik Ljubljana, Krekov trg 7
Prodajalna K. T. D. (H. Ničman) Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.	Stanko Kečšin brivski salon Ljubljana Kopitarjeva ulica št. 1, nasproti Jugoslovanske tiskarne	Martinc, Černe & Komp. dr. z o. z., pleskarska in črkoslik. tvrdka, LJUB LJANA, Igriška ul. 6	Josip Satran specerijska trgovina LJUBLJANA (osvobodila) Šolski drev. 4 (Samoizjela) vrta
FRANC FUJAN krovstvo in zaloga strešnih potrebščin Ljubljana - Galjevia 9.	TEOD. KORN klepersko in instalacijsko podjetje Ljubljana Poljanska cesta št. 8	Oražem & Jančar pohištvena ličarja in pleskarja Ljubljana, Breg	Solske zvezke ima v zalogi KNJIGOVEZNICA K. T. D. v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6/II.
IVAN JAVORNIK mesar Ljubljana, Domobranska c. 7 Stojnica poleg Zmajskega mostu	Ivan Križnar krovec Ljubljana Hrenova ulica št. 9	JOSIP OLUP trgovina manufakture in oblik Ljubljana, Stari trg 2 (na vogalu)	Pavel Stele AUTOTAKSI - Ljubljane, Poljanska cesta 3 Telefon 942
Solske knjige ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani	Jakob Kavčič parna pekarna Ljubljana, Gradišče 5 Podruž.: Prešernova 14	K. Pečenko trgovina vseh vrst usnja in čevljarjskih potrebščin Ljubljana, Sv. Petra cesta 32	LEOPOLD SEGA čermesar Ljubljana, Poljanska c. 49
Angeloslav Krastnik manufakturna trgovina Ljubljana, Marjanska c. 8	Deželna lekarna pri „Mar. Pomagaj“ Mr. ph. M. Leustek Ljubljana, Resljeva cesta 1	PRISTOU & BRICELJ črkoslikarja, Ljubljana Aleksandrova c. 1 Telef. 908 Ustan. 1903	Peter Žitnik splošno kleparstvo LJUBLJANA Poljanska cesta 31

Volno in bombaž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu PRELOGU — Ljubljana, Stari trg št. 12 — in Židovska ulica št. 4.

Prosimo,

da zahtevate brezplačen proračun v slučaju nabave novih poslovnih knjig.

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

čitalnica in tvornica poslovnih knjig V LJUBLJANI, Kopitarjeva ulica 6/II.

Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana

Novosti:

Algermissen: Das soziale Königtum Christi. Nevezano	Din 57.50
Fischer Joseph: Seelenpflege. Aufmunterung und Anleitung zu einem gesunden, glücklichen Seelenleben. Vezano	Din 70.—
Cathrein V.: Eucharistische Konvertitenbilder. Vezano	Din 70.—
Haggeney: Der göttliche Bräutigam. Erwägungen für Ordensschwester, namentlich für Lehrerinnen. Vezano	Din 74.50
Herkenrath J.: Die Ethik Jesu. Vezano	Din 152.—
Klug Dr. L.: Die Tiefen der Seele. Moralpsychologische Studien. Vezano	Din 128.—
Marmion D. Col.: OSB, Christus das Leben der Seele. Vezano	Din 118.—
Mit Gott allein. Eines einsamen Pfarrers Gespräch mit Gott. I. zv. Erkenntnisse. Vez.	Din 79.—
Reiter J.: Das katholische Priestertum in moderner Zeit. Vezano	Din 34.50
Strigl Dr. A.: Der Weg des Denkenden zur Wahrheit. Vezano	Din 41.—